

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bermentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES T TALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petítor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legzélszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A katonaszállásolási pótdó.

Köztudomású dolog, hogy megyénkben Bosznia occupációja óta állandó katonaság nincs, így Gömörmegyének közönsége meg van fosztva még a reményétől is annak, hogy azon tetemes összegből, melylyel a közös hadsereg költségeinek fedezéséhez járul, annyit-mennyit a forgalom emelése s a katonaság fogyasztása által valaha visszakaphasson. — Pedig ezt megyénk nemesak terjedelme és népessége, hanem kiváló iparosai s virágzó városai érdekében méltán megvárhatta s várhatja most is. — Mert hiszen megyénk adója oly tekintélyes, a nép az adóbehajtók zaklatásának épen oly mérvben ki van téve mint bármely más testvértörvényhatóság, de azért a megye tekintélyes része mezőgazdasági termelő lévén, nincs megadva számára annak lehetőség, hogy a katonaság élelmezése által is lehetőleg közelben értékesítse természetményeit, így azon óriási pénzüsszegekből vajmi kevés marad a megye területén belől.

E kérdés előfordult már a közigazgatási bizottsági gyűléseken is, Megyénk vezérférfiai tüzetesen foglalkoztak vele, sőt a kellő lépést állandó katonaság nyeresé végett meg is tették, de fáradozásukat az óhajtott eredmény még mind ez ideig nem koronázta. Pedig a magyar ember még ha akarna is fizetni, nem áll hatalmában igen gyakran, mert nincs miből. Ezért van megyénk területén is oly nagy adóhátrálék negyedről-negyedre, évről-évre.

Hogy pedig a közönségnek egyrészt a fizetés lehetősége is megadassék, másrészt a fizetési kedv is fokoztassék megvárhatjuk a kormánytól, hogy törvényhatóságunkat legalább annyi figyelembe részesítendí, mennyiben más hasontestületek részesülnek, annyival is inkább, mert megyénk közönsége 2500 frt pótdót fizet katonai elszállásolási czímen is.

Épen ez az, miről e helyt szólni akarunk. — Ugyanis tudjuk, hogy ez az általános adó alapján lett kivette, s mint a legközelebbi megyegyűlésen felolvasott hivatalos jelentés örvendetesen tudomásunkra juttatta, csaknem teljesen befolyt, így megyénk közönségében úgy a fizetési képesség, mint a fizetési kedv e téren kifogástalan, de vajjon egy

leend-e mindig? Különösen, ha látja, hogy ezt is hasztalanul fizeti, mert belőle soha, de soha egy fillér sem fog visszatérülni.

Hanem mi bizunk egyrésztől megyénk vezérférfiainak önzetlen buzgalmában, másrészt pedig a kormány méltányosságában, hogy mihelyt a viszonyok akként alakulnak, Gömörmegye is fog katonaságot kapni s így az e czélra befizetett tetemes összegből majd csak visszakérül valami.

És hova fordítatik a fent említett 2500 frt? — Arra, hogy az egyes polgárok meglegyenek kimélve azon kellemetlenségétől, melylyel a katonaság elhelyezése jár rendszeren s épen itt nem látjuk a rendes arányt a mai viszonyok között.

Mert hiszen tudjuk, hogy vannak rendes katonai utvonalak, melyeknek mentében az egyes s e czélra alkalmasabb helységek és városok vannak kijelölve, melyekben a katonaság rendes állomásait tartja. Az ily helyeken, — tekintet nélkül a munkaidőre nemesak szállást kell adni az átvonuló katonaságnak, de főzni is kell számára, még pedig oly csekély összegért, minőből a legszegényebb ebédet is alig lehet összeállítani s hogy a magyar vendégszeretet esorbát ne szenvedjen, még a legszegényebb is igyekszik kitenni magáért, sőt a jobb módúak nem ritkán nagy uri bőkezűséggel vendéglük meg az átvonuló harezfiakat.

Igy állván a dolog a katonai utvonalak mentén fekvő, különösen pedig a rendes állomáshelyek vannak legtöbb kellemetlenségnek az átvonulások alkalmával kitéve s e kellemetlenségért kárpótlást a lakosság még csak arányosan sem nyer!

Nem szólunk itt a városokról, melyben ha a katonaság megállapodik, annyi-mennyi pénzt — kisebb nagyobb mérvben jó piacza lévén — ott hagy, hanem a helységekről, mint a minő p. megyénkben Agtelék.

Mert hiszen ennek közönsége is fizeti a katonai elszállásolási pótdót, de csak oly arányban, mint azon közönség, mely katonaságot sohasem lát, s így az átvonulások alkalmával sem anyagi áldozata, sem fáradozásaiért a lakosság kellőleg kárpótolva nincs. S épen ez az, a mire a megyei közigazgatási bizottság figyelmét felhívjuk, t. i. hogy azon helységek, melyeken az olykor-olykor átvonuló katonaság rendes állomásait tartja, tekintettel

arra, hogy ezek megállapodása — különösen falun — rendszeren nagyobb kiadással s nem kis alkalmatlansággal van összekötve az egyes gazdákra nézve, méltányosnak, sőt igazságosnak tartjuk, hogy az egyes szállásadók nem csak azon csekély javadalmában részesüljenek, mely nekik eddig osztályrésztül jutott, hanem azon évre, melyen hasonló szolgáltatást teljesítettek a katonai elszállásolási-pótdó alól teljesen fel legyenek mentve, az ekként előállott hiányt fedezendő összeg aránylag azon helységek lakóira vettessék ki, melyek nem esnek a katonai utvonalmak mentében s így ha a reájuk rótt adómenynyiséget kifizették, semmi másnemű kiadással és fáradsággal nem terheltetnek.

A „Rimaszombati földmives-iskola“

Talán nem lesz felesleges a közönség tudomására hozni, hogyan keletkezett, mint fejlődött, s mint áll ma a fent nevezett ügy?

Volt ösmertette ugyan már többször e lapok hasábjain mind a mellett úgy látszik ma, hogy „ezen“ nemesak Rimaszombat és Gömörmegye gazdaközönséget, hanem hazánk egy tekintélyes vidékét — szorosán — közvetlenül érdeklő — földmives-iskola dolgairól nincs a nagy közönség úgy értesülve, mint a hogy azt az ügy nagy fontossága megkiváná?

A multat — midőn a 70-es években a megye és város összesített erővel mozgott meg mindent, hogy Rimaszombtat egy földmives-iskola létesítessék — most nem említve, lássuk, hogyan állunk ma?

Folyó év március havában e megye „Gazdasági egyletének“ elnöke — magán uton — tudomást nyert arról, miszerint a Rimaszombat város tulajdonát képező „Kurinez“ puszta újra bérbe adatik; tekintettel arra, hogy már előbb — mint említém — a 70-es években is szorgalmaztatott egy itt felállítandó földmives-iskola, — azonnal felterjesztést tett a magas földmívelési miniszteriumhoz — indokolván annak nagy szükségét s előnyös felállíthatóságát módjait.

Ezen felterjesztésre — pár hét múlva — leérkezett a megye közönségéhez — illetve Rimaszombat városához — egy miniszteri leirat, mely elvben elfogadván az elnöki felterjesztésben felhozott indokokat, (ugy az irány, mind a helyiségre [néze] felhívta Rimaszombat városát a nyilatkozat megtételére.

A város nyilatkozata „miszerint áldozatkészségben a méltányosság egész határáig kész menni“ a miniszteriumtól kedvezőleg fogadtatott, s ennek következtében július havában Tormay Béla ur mint miniszteri biztos leküldetett Rimaszombat városával — mint tulajdonossal — a tárgyalások megkezdésére.

El is indult hát egy napon a városba, hóna alatt vívén a sárga kakast s maga előtt hajtva a riska tehenet, melyet előbb pénzzé tenni volt szándéka s csak azután adni oda az érte kapott összeget a rabbinak.

A vásáron mindjárt is tudakolták:
— Hogy adja ezt a tehenet szomszéd?
— Ötven krajczárért — mondja Tóbiás.
— Megbolondult kend vagy én nem hallottam jól?
— Persze hogy én bolondultam meg, István gazda, de már én arról nem tehetek, én ötven krajczárért adom a riskát.

— Hát akkor itt a parulám Tóbiás s itt az ötven krajczár is, meg van a vásár.

— No no, lassan csak István . . . mond Tóbiás, kezét visszahuzva s kivéve vele hóna alul a sárga kakast. A tehenet csak a kakással együtt adom el.

— Jól van hát, megveszem a kakast is, mi az ára?
— A kakas ára száz forint.

— Hiszen akkor kend még se bolondult meg.

Megalkudtak s Tóbiás lelkiismeretesen elvitte a tehen árát az ötven krajczárért a rabbinak, istennek tetsző czélokra.

. . . S ha vezetnek az égben könyvet a földieken lévő követeléseikről, bizony-bizony kénytelenek voltak odairni a Tóbiás számlája alá, hogy „saldirt.“

Mikszáth Kálmán,

Egy kis opercu.

A művészetnek sok neve van; sokkal több mintsem gondolnák: nem azt a szorosabban vett művészetet értem, melynek eszmei tartalma és önézélya van, minek magasztosságot csupán az tudja felfogni kellőleg, kinek aesthetikai műveltsége van, nem ezt értem; hanem azt, melynek neve a szorosabb értelemben vett ügyesség.

Kérdezd a fényképészt, mi foglalkozása van? s ő komolyan így felel: művész vagyok. — A kertész, ki az idők

TÁRCZA.

Az a bizonyos kakas-história.*)

Nem kell ám komolyan venni ezt a kis haragot, ami most föl van zítva kissé. Megszokott az esni házastársak és szomszédok között, — de nem tart sokáig. Már pedig nekünk régi „szomszédunk“ a zsidó, ami sokkal többet ér, mintha „atyafi“ lenne vagy „sógor“, mert ebben a megszólításban sok van a fitymáló kevélységből, hanem a szomszéd czim több a türelmes megféréis jelzésénél, van benne a szeretetből is valami.

Nagy a különbség a kettő között; a „rokonoknak“ mi vezetünk rovást (s bizony sok van már rajta.) a „szomszédok“ pedig nekünk nem vezetnek. Elfelejtettek már minden rosszat. — pedig ha bajban voltunk, haragos kedvünkben ő rajtuk töltöttük mérgünket e miatt, igaz, hogy mikor azután jó dolgunk lett, isten neki, megengeltük, hogy ők is örülhessenek neki.

Ami pénzt könnyelműen az ablakon kidobáltunk, hogy azt ők szedték fel, azért bizony nem illik haragudni, mert hiszen ők ácsorogtak akkor künn az utcán. Ha előbb eresztettük volna be a szobába, úgy nem ők szedik fel, hanem valaki más. Ugyan mi örömrünk lenne abból is?

No de mit beszélnek én itt a haragról? A magyar nép bevette már a zsidót egészen a maga társadalmába, nem vendég közte, hanem a saját gyökerén nőtt. Ott van népköltészetünkben, szinműveinkben mint kiegészítő része a falusi népnek: (biró, bakter, zsidó, eszmadia, cigány, javasszony) s nem ellenszenves alak itt sehol sem, hanem csak humorisztikus.

Velünk esetlik-botlik a zsidóság sok száz év óta, valami nagy nemzeti tetteket nem követett el, az már igaz, hanem iszen nem is adtunk neki ahhoz való szerepet, aztán

az is igaz, hogy nemzetellenes dolgokat sem követett el soha sem.

Ügyessége, furfangja, leleményessége, mert tulszárnyalt vele, sokszor felbosszantott, de meg is nevetetett bennünket. Jók az olyan emberek, a kiknek a rosszasága is mulatságos.

Váltig töröm rajta a fejem, hogy micsoda gonosz történeteket komponáljak én ki most ő róluk, de csak aranyért sem jut eszembe hamarosabb rosszabb, mint a kakas históriája. Ezt tessék meghallgatni!

A megörökítendő kakas a Stern Tóbiás tulajdona volt. Stern Tóbiás pedig mi lehetett volna egyéb, mint árendás egy felsőmagyarországi faluban.

A kakas igen esinos sárga állat volt, szép erősen kifejlett taréjjal és lenyirt szárnyakkal. A Szálíka kimondhatatlanul szerette. Maga Stern Tóbiás azonban sokkal jobban kedvelte a riska tehenét, mert a tehen többet ér a kakasnál.

— Tied a kakas, enyém a tehen — szokta mondani a Szálíkanak atyai szeretettel.

Egyszerre azonban úgy kezdett fordulni, hogy a tehen is, a kakas is a Tóbiásé lesz: Szálíka megbetegedett s olyan rosszul lett, hogy a doktorok is kezdtek lemondani.

Pedig Szálíkat is szerette Tóbiás s kétségbe esett a rossz hír fölött. „Megölöm magamat, ha meg nem gyógyul,“ — kiabálta szakállát tépve.

— Itt csak az isten segíthet már — mondá az orvos — a tudomány véges.

Ha a vicspán segíthetett volna a dolgon, a vicspánt próbálta volna megvesztegetni e nehéz pillanatban Tóbiás, ha a szolgabírótól függne, akkor a szolgabírót venné körül, de mivelhogy az istentől függött, hát letérdelt s egy buzgó fohászban megígérte a Jehovának, hogy ha a leánya felgyógyul, neki, illetőleg a szolgájának: a rabbinak adja át a riska tehenét, istennek tetsző czélokra.

Sikerült a dolog. Szálíka csakugyan felgyógyult s most már Tóbiáson volt a sor beváltani az ígérést.

*) Mutatvány az „Athenaeum“ Nagy Képes Naptárából. Szerk.

Ezen tárgyalások eredménye az lett, miszerint — nevezett miniszteri biztos ur beható tanulmányozása után az itteni helyzetnek, s minden körülményeknek, oly relatiót adhatott az öt megbízó miniszteriumnak, miszerint f. évi szeptember havában oly utasítással küldetett le már a „Kurinez” pusztát bérbé-vevő szerződés, hogy azt a város elfogadva, a gazdasági egyetemi elnök megbízott a miniszterium nevében azt elfogadni, s aláírni, — mely szerződés felkötve, — nevezett bírtok f. év szeptember hava 29-én kiküldött miniszteri biztos Bernolák Sándor és a gazd. egyetemi elnök által tettleg át is vétetett, s a további szükséges intézkedések, — mint a bírtok kezelése, — a megállapított terv szerinti építés előmunkálatai stb. megkezdésére Karál Liptó-Ujvársi gazd. tanár behelyeztetett.

Ily stadiumban van jelenben ezen ügy, t. i. itt a földmives-iskolának nem csak szüksége előismerve, hanem annak felállítására legmagasabb helyen el lett határozva.

Még pedig az eddigi intenciók (sőt kész tervek) szerint oly földmives iskola felállítására szándékolatik, illetőleg határozottatott itt 680 kat. holdon, a mely Magyarország egy tekintélyes részét bíró gazdáknak szolgáljon Mekkájuk; hol tömegesen mód nyújtassék az ugy nevezett paraszt bírtok tulajdonosainak, a kis, és közép bírtokosoknak, valamint a nagy bírtok kezelőinek, gyakorlatilag megtanulhatni, azt, miképen kell ilyen talajon s vidéken az egyes gazdasági ágakat kicsinyben és nagyban alkalmazni úgy, hogy azon bírtok ne csak külsőleg legyen szép, tetszetős, — papíros mintagazdaság, — hanem végeredményként valóságban a legnagyobb tiszta jövedelmet hozza. — Mert egyedül az eredmény az, mely minden ékes szövegnél szebben beszél, mely minden theoria közt legjobban, legkönnyebben tanít.

Nagyon sokat kellene mondani, midőn egy ilyen iskoláról szólunk, mely hivatva van nemzeti vagyonosodásunk, jólétünk, tehát existenciánk alap-köveit lerakására, mondhatnánk, hogy igen sok, ma nagyon gondolt dolognak el kellene törpülni ez és hasonló mellett, azonnal a mint az azonos érdekűek, saját vitális érdekeiket egyedül szem előtt tartva a közös cél elérését nem tennék lehetetlenné, visszavonásukkal-széthúzásukkal?

Hallgassunk azért ez utóbirtól, legyen kinek-kinek az ő hite szerint, s adja isten, hogy ne kellessék sem egyik, sem másik irány híveinek soha megbánást érezni, adja isten, hogy ha bár pillanatra igen, de végeredményében a közügy ne szenvedjen!

Azt mondhatni valaki, hogy midőn e földmives iskoláról szólunk, minek s mi célra lyukadunk ki, megyei belbajainknál? hiszen ez egymástól teljesen különböző ügy, s egymást nem alterálja.

Igaz, hogy különböző — s a földmivesiskola fennállhat, ha mi itthon szanaszét huzunk is, de az is igaz, hogy mi közvetlen-közben nem fogjuk oly hasznát vehetni annak, mintha közös erővel, tervszerűleg dolgoznánk egy gazdaszatunk, mint társadalmunk újja, jobba-alakításán.

Azonban hogy fogunk, jobb hitem sugálja! valamint azt is, hogy közös kérésünk lesz azon földmivesiskola, melyet br. Kemény Gábor, mint a gazdasági haladás nagy és elismert uttörő bajnoka megkezdett, s mely méltó utódja gr. Széchenyi Pál minisztersége alatt fényesen fog felépülni.

Az ág. ev. egyetemes gyűlés.

A magyarországi ág. ev. egyetemes egyház f. hó 18. és következő napjain tartotta egyetemes közgyűlését a székvárosban. E gyűlésen tárgyalatott az egyház kebelében létező panszláv-kérdés is. A tiszai ág. ev. egyházkerületnek a tárgyban hozott ismeretes hazafias határozata felett élénk eszmeesere indult meg, melynek folyamán egyesek nyíltan reá mutattak a létező, sőt folyton terjedő bajra; hogy t. i. hazafiatlan szellemű papok, tanítók s más hivatalnokok miként hintik el a tudatlan és hiszékeny nép kebelében a panszláv érzelmeket, sőt egyes családoknál a gyermekek már korán magukba szedik a hazugság és tettetés mesteriségét s míg a tanodai pályán haladnak nemcsak hazafias érzelmeknek vallják magukat, de köszönettel elfogadják a hazafias alapítványok kamatait s élvezik a tanodák jótéteményeit; de mihielyest az iskola falát elhagyják, az élvezett jótéteményeket azzal hálálják meg, hogy megmarják a kart, mely őket ápolta.

A tiszai egyházkerületnek ismeretes határozata, — mely a panszlávizmust kanonicus bűnnek nyilvánítja, — tul-

szeszélyeiknek titkait lesi ki, művészetnek tartja, hogy a természetet ollójával saját kénye-kedve szerint fojtja vissza vagy engedni működni a magával mindent tenni engedő bárgyu növényen. — Nézd a szakácsot, mily méltóság teljes magatartással kezeli roppant fakanalát, művészetét jelenyét s mily komoly fontolgató képpel jár el az ízek vegyítésének művészetében: ez az e fajta művészetek közt talán a legjobban pártolt: Egy fejedelem. — kinek szakácsát a csata előestéjén az ellenség előcsapatja elfogta, több mint 40 embert áldozott fel megmentéséért, s midőn tábornoka figyelmezteti, hogy mily nagy árba került ez az egy ember, — így szól: „Mit gondolsz, a holnapi győzelem után ki fog ebédet főzni.”

Ime a művészetek, melyeket ügyesség mellett pusztá kenyérkeresetnek is nevezünk.

De van e művészetek között egy, mely ügyességi és kenyérkereseti jellege mellett mulattat s hozzá még veszélyes is jár: nézd csak a tanuló gyermekarcot; minden izma egy-egy lélektani állapotot fejez ki, mi alatt a költő-táncos hajmeresztő productiót nézi: majd hangos kacajra fakad, mely szinte könnyeket esal szemébe, midőn a bohóc jól adott ügyetlenséggel a földhöz vágja magát; vagy midőn amaz a leggroteszkebb arcfintorításokkal kíséri társa veszélyes műveleteit, nem tudnád nevens-e vagy remegy, oly vegyes lelki állapotot terem benned a komédiás-csapat.

Vagy emlékezz vissza nyájas olvasó a görög s római játékokra s magad előtt látod újra, ha nem is csapatonként a testi erő és ügyesség mintaképeit; a mint a testgyakorló acél izmai feszülnek s hullámanak, az erő e kifejezéseinek ellentétes eszme társulást folytán nem e kor vézna gyermekeket láod-e szájalomra méltólag lelki szemeid előtt.

Játékaik ép oly merészek mint a bikaviadoré, egy vigyázatlan lépés, egy szédület halált okozhat, pedig ezzel minden nap szembe néznek.

Miért?

A kenyérért.

szigorúnak találván, Ivánka Imrének következő indítványa lett elfogadva:

1. hogy a panszlávizmus terjedése az egész magyar ágostai hitvallású egyházban minden rendelkezésre álló eszközökkel akadályozandó és a polgári hatóság előforduló esetekben a panszlávizmus terjedésének megakadályozására irányuló hazafias eljárásban az egyház részéről támogatandó;

2. hogy, kik magukat magyarellenes tüntetésekkel kompromittálták, egyházi hivatali, továbbá lelkesít, felügyelői, tanári vagy tanítói hivatali, az ág. hitv. egyházban akkor sem viselhetnek, ha máskülönbben ily egyházhivatalra okmányilag képesítve volnának is;

3. hogy bebizonyított panszlávizmus az ev. ág. egyházi hivatalok betöltésénél választási akadályul lesz tekintendő és panszláv üzemek miatt megrótt theologusok lelkészekké választathók nem lesznek;

4. hogy más alkalmazásban levő tisztviselők ily hazafiatlan üzemek miatt konzisztórium elé állíttassanak és felelősségre vonassanak. A szuperintendenseket utasítja az egyetemes közgyűlés, hogy ezen határozatnak fogamatot szerezni köteleességüknek ismerjék.

Érdekes világot vetett a panszláv sajtóra Thébusz János, idézve az egyes lapokból ezirábról ezirábról dolgokat, melyek kétsébevonhatlanul bizonyítják a veszélyes agitációt, mit e lapok a legarezatlanabbul szórnak szét a műveletlen nép kebelében minden ellen, a mi magyar.

A tót lapok közül, melyeket leginkább papok, tanítók, jegyzők, sőt államhivatalnokok is hordatnak a „Narodnie Noviny” 867, a „Hlasnik” pedig 1600 példányban terjesztik a hazafiatlanságot, hazudozásaikkal ámitva a népet.

Értesítés.

A rimaszombati esti-ipariskolában a beiratások folyó évi október hó 29-én és november hó 1-ső napjain délután 2 órátl 4-ig eszközöltetnek. — A tanítás november hó 2-án veendi kezdetét. — Felhivatnak tehát a tanulókat tartó t. iparos-mester urak, miszerint tanulóikat — a beiratásokra kitért határnapon — okvetlenül beirattassák, mivel ellenesetben a törvény szigora fog rájuk alkalmaztatni.

Az igazgatóság.

Hírek és vegyesek.

A Petőfi-szobor leleplezése. Ma egy hete fényes ünnepélynek volt szemtanuja a főváros. Ugyanis e napon leleplezték le hazánk legnagyobb költőjének pompás érekszobrát, melyet az Izsó által készített mintázat szerint Huszár Adolf készített el. E szobornak leleplezése az összes nemzetnek rég hangoztatott óhajtása volt, mely sohasem szokott haláttan lenni nagyjai iránt. Petőfi iránt ez ünnepélyen róvta le a hála és elismerés adóját akkor, midőn az ország legtávolabbi vidékeiről is ezrenként seregelték össze bebizonyítandó, hogy azon eszmék, melyeket a nagyköltő hangoztatott szabadság dalaiban, nem hultak közközlésre, de termékeny talajra, s hogy a magyar nép feltud még most is az érdekek e zürzavaros harezában szellemének sugaraitól lelkesülni. Az ünnepélyt Ráth Károly nyitotta meg, ki után Jókay Mór tartott alkalmi beszédet, jellemezve Petőfit mint gyermeket, mint barátot, honfit és költőt. A beszéd elhangzása után leleplezték le a szobort, melyet Petőfi „Honfi” dalának elzengése s Endrődy Sándornak „Petőfi” című alkalmi ódájának elszavallása követett. Az ünnepélyt társas lakoma követte s a népszínházban estve igen sikerült apotheosist rendezett az igazgatóság. Megyénket ez ünnepélyen Szontagh Bertalan alispán képviselte, Rimaszombat városát pedig Torók János és Mészáros Bálint.

A földmívelési- ipar- és kereskedelemügyi-miniszterium a Rimaszombat város tulajdonához tartozó „Kurinez” pusztán létesített földmívelési iskola tanárul Karál János urat nevezte ki, ki helyét már el is foglalta.

Halálozás. Pucsek Lajos köz- és váltó ügyvéd 31-ik évében folyó hó 21-én Tornallyán elhunyt. A derék férfi ily kora eltávozását neje szül. Kubinyi Irma, gyermekei, szülei és rokonain kívül a barátok és tisztelők egész serege fájjalja. A gyászszertartás ma d. u. 2 órakor lesz Tonallyán, honnan a boldogult hült tetemei a kövecesi sírkertbe szállíttatnak s ott tételnek örök nyugalomra. Béke lengjen pora felett!

A Rimaszombaton keresztül vonult 9-ik dragonyos ezred 2-ik zászlóaljának megvendégelésére tett szives adakozások kimutatása és hírlapi nyugtáztatása. Abonyi Pál 50 kr. Vályi Pál 50 kr. Okohesányi-Speng Róza 1 frt. Beliczay László 1 frt. Jerzsi Gáspár 30 kr. Institórisz Endre 1 frt. Lengyel György 50 kr. Konyha Kálmán 30 kr. Ján Zsiga 50 kr. Eszényi István 50 kr. Báthory István 1 frt. Szabó Lajos 50 kr. Bornemisza László 1 frt. Tóth Endre 50 kr. Dapsy Viktor 1 frt. Henyei Kálmán 50 kr. Szűgyi Zsiga 40 kr. Kovács Zsiga 40 kr. Samarjai János 50 kr. Hoselitz testv. 20 kr. Hudoba Sámuel 50 kr. Lőrinczy Endre 50 kr. id. Nagy Ferencz 20 kr. Káposztás József 20 kr. Hámos Aladár 1 frt. dr. Lichtschein Adolf 50 kr. Molnár József 1 frt. Markus Vilmos 50 kr. Szentmiklóssy Kálmán 1 frt. Páry Miklós 50 kr. Márton Rudolf 1 frt. Hámrich Lajos 50 kr. Tibély Zsigmond 50 kr. Hegyessy Sándor 50 kr. Baksay József 50 kr. Stech Kálmán 50 kr. Kolyha Géza 50 kr. Draskovics Gábor 15 kr. Wagensommer János 20 kr. Szontagh Bertalan 1 frt. Ujházy Lajos 1 frt. id. Török László 50 kr. Sztelkovics István 50 kr. Lukács Géza 60 kr. Jakabfalvy Béla 20 kr. Szentmiklóssy Gyula 50 kr. Barna Imre 50 kr. Gasko János 50 kr. Gregor Károly 30 kr. D. F. 10 kr. Csapó János 20 kr. Reisz Gyula (Budapest) 50 kr. ifj. Csapó János 20 kr. N. N. 1 frt. Káposztás 40 kr. Szabó Mihály 50 kr. Szűcs Károly 1 frt. Beliczky Viktor 50 kr. Kubinyi Aladár 50 kr. Löcherer Tamás 50 kr. Brabecz 50 kr. Nagy Béla 50 kr. Richter Vitzus 50 kr. Dapsy József 50 kr. Groó Vilmos 50 kr. Tóth József 50 kr. Soós László 50 kr. Földöldi Ottmár 50 kr. dr. Löcherer Tamás 55 kr. Hevessy Bertalan 1 frt. Márton Kálmán 1 frt. Szakall Vincez 50 kr. Madarassy Dezső 1 frt. Szabó Károly 50 kr. Simko Nándor 50 kr. Szentpétery Béla 50 kr. Belopotoczky 50 kr. Bernáth Gyula 50 kr. Dr. Szabó Samu 50 kr. Ethey Károly 1 frt. Mészáros Bálint 50 kr. Terhes Pál 50 kr. Seemann Andras

50 kr. Molda Károly 50 kr. Danes Gyula 50 kr. Lengyel Sámuel 50 kr. Széplaky Lajos 50 kr. Ján János 50 kr. Rátvay János 20 kr. Miskolezy István 50 kr. Egy valaki 50 kr. Kern Adolf 30 kr. Bernolák Nándor 50 kr. Réthy András 40 kr. Szabó István 30 kr. Kusa János 30 kr. Lakatos István 40 kr. Csordás István 30 kr. Éva János 40 kr. Soós Szabó János 20 kr. Szabó János 20 kr. Nagy István 20 kr. öz. Runyai Jánosné 20 kr. Bodzási József 20 kr. Hagger Lajos 20 kr. Runyai József 20 kr. Kovács András 20 kr. Kubik Ferencz 20 kr. Tóth János 20 kr. ifj. Turóczy János 20 kr. id. Turóczy János 20 kr. Kovács Péter 20 kr. ifj. Réthy András 20 kr. Tóth József 20 kr. Vigh Bertalané 20 kr. Zachar Gusztáv 40 kr. Holló Dénes 50 kr. Turóczy Lajos 30 kr. öz. Szabó Jánosné 20 kr. öz. Görgei Józsefné 20 kr. Soós Ferencz 40 kr. Török István 10 kr. ifj. Török László 1 frt. Tóth Sámuel 20 kr. öz. Dalmady Andrásné 20 kr. Szojka János 50 kr. Rajzinger 1 frt. ifj. Koreny Pál 50 kr. Markusz Sámuel 20 kr. Susztek József 1 frt. Neumann Dávid 1 frt. Markusz Jakab 1 frt. Bittner János 50 kr. öz. Podhradzskyné 20 kr. Engel Dávid 1 frt. Ádám Markusz 1 frt. Weisz Károly 1 frt. Weisz Lajos 60 kr. Derei Mór 30 kr. Gömörly Ede 1 frt. Krausz Adolf 50 kr. Gellmann 1 frt. Diekmann 1 frt. Landau A. 1 frt. Schönfeld J. 1 frt. Markusz Vilmos 50 kr. Hollender 1 frt. Boddy 50 kr. Dr. Lichtschein 1 frt. Haás Salam 30 kr. Tischer 30 kr. Diekmann testv. 1 frt. Winter Ignác 50 kr. Deutsch József 60 kr. Rimaszombat városa 12 frt. — Összesen 93 frt 20 kr.

Kiss Adolf eröművészeti társulata vasárnap két előadást rendez; az egyik este 1/2 8-kor rendes előadás, a másik gyermek előadás fél helyárrakkal 1/2 4-kor veszi kezdetét, mely utóbbi különösen mulatságosnak ígérkezik, felnőttek is látogathatják szintén fél helyár mellett.

A rimaszombati önkéntes tűzoltó-egyletnek átdolgozott s a helyi viszonyokhoz alkalmazott módosítása a miniszterium által a törvényes záradékkal ellátva dr. Szabó Samu t. főparancsnokhoz léérkezett, ki tanácskozásra hívta meg ennek alapján a „régí gardának” még életben levő s kitaró tagjait. A népes értekezlet kimondotta azt, hogy az alapszabályok figyelembe vételével folyó hó 22-én fog szervezkedni, a midőn megválasztandja az egyes tisztviselőket s a jelentkezőket az egyes osztályok szerint besorozza. A mint tudjuk nem parádé, de komoly működés leend célja t. i. szakszerű segélynyújtás és a társaskörök egyesítése, miért ajánljuk minden önálló polgárnak figyelmébe a ma d. u. 2 órakor a városháza nagytermében tartandó érdekes gyűlést.

Rác Jancsiék a jövő hó 15-én jönnek meg Triesztből, hol még egyre koncerteznek, noha valami rózsás jövedelmük nem igen van.

Gyermek színház. Putnokon Tarnóczy Ferencz kezdeményezése folytán e napokban a ref. leány iskola javára gyermek színi előadást tartottak; előadták Forgó bácsinak „A nagy papa pohara” és „Ki mint vet úgy arat” című műveit. — Az előadás mintegy 70 frtot jövedelmezett a kifizető ezébra azon élvezet mellett, melyben a jelenlevő díszek közönség az ügyes rendezés és előadás által élvezett.

Kiss Adolf eröművész társulatához a jövőhéten 2 új tag fog szerződni, kik bizonyára nem egy-két új mutatványval élénkítendik az előadás most még mérsékelt változottságú programját.

A temető pataknak partját, melyet a város tetemes költséggel csak nem régen tisztított ki, ajánljuk a rendőrség figyelmébe különösen a gymnasium épülete mellett, hol — a mint látszik — a szomszédoknak privilegisált személtérakó helyük van, miről az ágyból kiöntött szalma, hagymahaj, sok mennyiségű káposzta-level s más ily ékes apróság tanuskodik. Saját szemünkkel láttuk K.-né asszonyomat, ki legközelebb is egy rakás rothadt káposztalevéllel pótolta ki a hiányt, mit a huzamos zápor a parti díszítéseken okozott.

Hajtóvadászat tartatott e hó 18-án a kis-gemeri erdőn: a várakozás igen élénk volt; vaddisznókkal dusan megrakott szekerek vonultak be a városba képzelmünkben; azonban valójában csupán pár nyul és szárnyas esett ártatlan áldozatul Szt.-Hubert véréngző követőinek; pedig a környéken mintegy 20 vaddisznó kóborolt, de úgy látszik nemcsak a trónörökös medvéinek van jó orruk, hanem vaddisznainknak is s más, löporban talán szegényebb vidékre vonultak élvezendő a lét örömeit s hallgatni a természet nagy némaságát.

A jolsvai őszi vásár folyó év november hó 20-án tartatik meg.

A rimaszombati „Orsolya vásár” mely tegnap és tegnaperölt tartatott meg, egyike a legnépesebb, de fájdalom a legkevésbé pénzes vásároknak. — Minek következtében minden áru ezikk, kivéve a legszükségesebb ruhameűeket, kevés kelendőségnek örvendett. — Sertés nem sok, de egyéb hasznos házi állat egész nyájakkal volt képviselve; de a kereslet mindennütt laza volt s a kik venni szándékoztak jutányosan juthattak szép fajta lovakhoz, jó igás ökrökhöz s telető marha állományhoz. — Hasonló olcsóság volt az életnemteknél. — A legszebb tiszta buza 8 ft 30 kr. volt; zab, roz, bab, borsó nem volt keresett, csupán az árpát és kukoricát szedték a felsőbb vidéken lakók. A belső vásárban egyedül a esizmadiák körül volt nagyobb a tolongás, de azért ezek is kénytelenek voltak nem nagy haszonnal értékesíteni áruikat. A pénztelenség, mely ugy a külső, mint a belső vásárban egyiránt feltűnő volt, bizonyítja azt, hogy megyénk közönsége leginkább termelő lévén, ha olesó természetményén tudatni nem akar, vagy azt semmiképen nem értékesítheti, nélkülözni kénytelen meg gyakran a legszükségesebbeket is, s így a forgalom apadása, melynek nagysága, pedig a jövedelem legbiztosabb mértéke, még az ily népes vásárokon is észlelhető.

Érdekes eset felyt le a minap a városi kapitányi szobában: a mező-kerülő ugyan is 2 cigányasszonyt kísért be, kiket krumpli lopáson ért. Hogy mertetek lopni!? szólt a vallató kapitány; Csag ruthadhat sedntk kirem alában kezeit, lábát eszólom. — Mutassátok! Miesoda? Hát ez rothadt? Hisz ez a legegészségesebb bngonya, minőt csak valaha láttam; — Nézd, már, nézd; pedig mikor sedtük ruthadott volt.

Véres verekedés. Czeber András f.-pokorágyi és Simon András a.-pokorágyi lakosok f. hó 15-én többed magukkal ittak Rimaszombatan a Simon zsidó koresmájában, hol felspiritusozva heves szóvitába elegyedtek. — Ennek kétes kimenetelétől félvén Simonnak jelenlevő neje rendőrért küldött, de mielőtt a rendőr megérkezett volna Czeber haza-

indult. — Kevés idő múlva követte Simon is és Czebert a külső rózsá utca egy szöglet kövén találta ülte. — Innen együtt folytatók utjukat tovább, de alig értek ki a városból Czeber, a ki különben is ismeretes garázda ember, társait egy kövel fejbe verte, hogy csaknem teljesen eszmélet nélkül rogyott le a sáros útra. — Egy harmadik társuk, ki velök együtt ivott majd utánok indult s látva ezt, az esetről jelentést tett s a súlyosan sebesültet a városba szállították. Czebert pedig átadták a járásbírósnak.

Ki a legény a csárdában? E kérdésre akartak megfelelni folyó hó 15-én a fazekas-zsaluzsányi legények csak hamar megis tudták, hogy az nem más mint Kolyonk János 20 éves ifju, ki egy maga kiverte többi társait a koresmá-ból, sőt vitézségét a már távolról kánikálógató leány nép-ségnek is megmutatandó üldözni kezdte a megfutamodókat kik jobbra-balra menekültek fenyegető botja elől. — Ezek egyike azonban meglapult a koresma külső ajtaja előtt s olyat buzott a már-már diadalmas ifju fejére, hogy harmad napra belehalt. — Az orvosrendről boncolás oly vékony koponyacsontokat constatált, minő egy 10—12 éves gyermeknél lehet.

Elgázolta a vonat Maresin Pál barátai illetőségű 45 éves embert folyó hó 14-én Nyustya és Likér között. Az illető ugyanis estve becsipett s azon hiszemben feküdt le a töltés kellős közepén, hogy reggel majd ha mámorát kialussza, hazatér. Azonban az említett napon épen egy rendkívüli tehervonat rohogott tova, mely a szerencsétlent tetemes távolságra maga előtt forgatta s midőn észrevették, már a szenvedett belső zúzódások következtében halva volt. A vonatvezető a roppant sötétség miatt nem vehette észre a szerencsétlent, ki nőt s 3 gyermeket hagyott hátra.

Gyászoló özvegy. Egy temető felügyelő egy nőt látott a sírkertbe lépni esomággal a hóna alatt. A nő belépése nagyon gyanús volt. A felügyelő követte és látta, hogy egy nemrég hantolt sírra fűmagot vetett. Megszólította, s miután megtudta, hogy özvegy, biztosította őt, hogy a sír majd magától is zöldelni fog annak idejében. „Elhiszem”, viszonzá. „de boldogult férjemnek meg kellett ígérnem, hogy addig nem megyek újból férjhez, míg fű nem nő a sírján — s mivel most kilátásom van férjhez menni, nem akarom ugyan szavamot megszegni, de kellenél tovább megtartani sem akarom.”

A király mint szatócs. Amerika a furesaságok hazája. Vannak ott okleveles ügyvédek, a kik pörök hiányában mint omnibus-kalauzok éldegélnek: orvosok, kik burgonyát hámoznak a vendéglőkben, hajdan befolyásos politikusok, a kik most éppen oly ügyes pinézérek. De hogy valaki királyból élelmes szatócsná lehessen: az Amerikában is a ritkaságok közé tartozik. Ez a volt király Steinberger B., a ki mint egyszerű kalandor a Samoa szigetekre került, itt civilizálta a felig vadnépet, előbb miniszter, később pedig a nép haláljából király lett. Hogy szigete az angolok uralma alá ne kerüljön, az Egyesült Államok védelmét kérte ki számára. Grant, az akkori elnök meg is ígerte a védelmet — szóval, Steinberger király nyugodtan ment haza s békén kormányozta nyáját. De egy szép reggel megjelent egy angol hadihajó s véget vetett a pünkösdi királyságnak. — Steinberger Amerikába menekült. Most Leadville-ben méri a sötét és szappant. Ha van elég élelmessége, még nagy vagyona is tehet szert.

Miként lehet a csinált bort felismerni? A csinált bor úgy ízét, mint szagát és színét tekintve annyira hasonlít a természeteshez, hogy a gyakorlatlan könnyen félrevezethetik vele. A gyakorlatlott borismerő azonban nem hagyja magát rászédni. Az ily borok gyorsan idezik elő a mámorot, de nem jó kedvet, hanem csak kábultást okoznak. Egyébíránt a csinált bort úgy lehet a természetestől megkülönböztetni, hogy töltünk a borból este egy ivópohárba 6—10 cseppet és hagyjuk reggelig fedetlenül állani. Reggel adjunk hozzá kevés vizet és kóstoljuk meg. A természetes bornak különös állott izét a víz elveszi, a mesterségesnek ellenben ezen sajátja könnyen felismerhető ize a víz hozzáadása után is megmarad.

Rövid hírek: Kossuth Lajost 80-ik születése napja alkalmával aranytollal lepték meg nagyváradi tisztelői. **Hagymássy Bertalan** adóvégrehajtót Szuklyán féltékenységből orozva meglőtték. — **Az irridentisták** két társának szabadon boesáttatása alkalmával, kik a trieszti bomba csempészet miatt lettek letartóztatva, — fényes lakomát rendeztek, melyen Ausztria-Magyarország ellen izgató beszédeket tartottak, de a sajhősöket a rendőrség szétverte. — **Döbrentei József** jegyzőségét Jánosházán sörrel töltött pisztollyal föbe lötte magát mintegy négy héttel ezelőtt 1 bár az agy-állományból tekintélyes mennyiséget elvesztett, teljesen felépült. — **Madarassy László** kecskeméti volt kir. ügyész 14 havi távollét után Amerikából visszatért nevezetes gyűjteményt hozva magával. — **Ormai István,** a a Rókus kórház hűtlen gondnoka 8 évi fegygházra és 10 évi hivatalvesztésre ítéltetett. — **Hugó Aiktor.** Arabi pasa elítéltetése ellen nyilvánosan felszóltat.

Irodalom és művészet.

Ifj. Hegedüs János szerkesztő és Takács Árpád kiadó előfizetési felhívást boesáttott szét „merquin-németből fordított s átdolgozott machat tanrendszerű francia nyelv-tanra.” A munkából, mely Mezőtúron 3 ives füzetekben fog megjelenni 27 ivnyi tartalommal, mint az előfizetési felhívásból kitűnik, minden magyarázat nélkül el lehet sajátítani a francia-nyelvet. Ha azonban e mű olyan francia nyelvet fog tanítani, mint a minő magyaryelven van szerkesztve az előfizetési felhívás, nem sokat várhatunk tőle. Előfizetési ára 4 frt 50 kr. mely összeg november 15-ig Mezőtúrra küldendő.

„A gyermekhalandóság Magyarországon.” Ily czimű díszes kiállítás nagy 8-ad alaku munka jelent meg, melynek szerzője Dr. Weszelovszky Károly egészségügyi tanácsos, t. fő- és uradalmi orvos. Lenyomat a magyar orvosok és természetvizsgálók XXI. nagyülésének munkalataiból, 3 grafikai táblával. Szerző ritka tudományos készültséggel s páratlan statisztikai apparátussal fejteti ki hazánk gyermekhalandóságának nagy horderejű feladatát. A munkában minden szó, minden mondat beható tanulmányról, mely szakértelemről tesz tanúságot s azért szerző jelen műve az e nemben eddig irodalmunkban megjelent munkálatok közt a legtekélyesebb, legkimerítőbb s legtanúságosabb; miért is nem csak az orvosi, hanem az egyetemes laicus közönség-eknek is a legjobban ajánlhatjuk, A derék szerzőnek pedig

teljes elismerésünket nyilvánítjuk fáradozása s hozott áldozataért, melylyel magát az egész nemzet hálijára kötelezte.

A „Vasárnapi Ujság” okt. 15-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A Petőfi-szobor leleplezése. — Petőfi-szobor előtt. Költemény. Bartók Lajostól. — A hol Petőfi elesett. Történeti rajz. Eötvös Károlytól. — Emlékezetes helyek Petőfi életéből. — Petőfi szobra. (A szobor története.) — Október 15. Költemény. Sintha Károlytól. — Egy fedél alatt. Angol regény. Irta Payn Jakab — Egy-veleg. — A Petőfi-szobor készítője. (Huszár Adolf és művei.) Nevezetesebb emlékszobrok Magyarországon. — Petőfi költeményeinek első kiadása. (Irodalomtörténeti adalék.) — A Gergely-naptár és a más világek naptárjai. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálhírek. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Hetinaptár. — Képek: Petőfi szobra, Huszár Adolftól. — Emlékezetes helyek Petőfi életéből: 1. Szülői ház, Kis-Körösön. 2. Lakás Fegyvárosban. 3. Pápai főiskola. (O-kollégium). 4. Gödöllői ház. 5. Erdőd. 6. A segesvári völgy. (A hol Petőfi elesett). — Huszár Adolf műterme. Petőfi és Bem szobrával, az aradi vértanúk emlékének, s az Eötvös és Deák-szobor mintájával, s több mellszoborral és más szoborművel. — Egy fedél alatt. — Petőfi kézírata. Nemzeti dal. — Huszár Adolf arcképe.

CSARNOK.

Az iskolából az életbe.

(Beszély Kozmay Dezsőtől.)
(Folytatás.)

Valóságos régiségűtárban voltam: fegyverek, butorok, könyvek, emlékpénzek stb. heverték össze-vissza példás rendezettségben — mintegy zsidószoborban.

— Ugy-e so' haszontalanság, fiam? — hallottam a hátam mögött a gróf hangját, mialatt egyik tárgytól a másikhoz mentem.

— Ah boesánat gróf ur korai látogatásomért; azt hittem már felkeltek, de csalódtam s így András ide vezetett. Fogadja uram a legszívélyesebb üdvökvánataimat ez uj évre.

— Köszönöm kedves fiam, köszönöm, fogadja hasonlóképen — s szívélyes kézzorítás biztosított részéről, hogy nem vagyok unott vendég. — Hát hogy aludt? Egész este nem lehetett hozzá férni, annyira el volt foglalva azzal a kis leánnyal. No, te nem különben, fordult azután Zsigához. — Képzeld csak még álmában is a Bertha nevét kiabálta.

— Istenem! Hiszen ha az egész estvét valakivel töltjük, nem esoda, ha róla álmodunk — szólt Zsiga.

— Tökéletesen igazad van! barátom — erősítetem szavait — Talán bizony önnel is így történt fiam? kérde a gróf mosolyogva.

— Hát . . . hát igen gróf ur.

— Liam! lám! de könnyen is megy a fiataloknál az az izé . . . no, nem szerelem meg ugy-e? — fordult Zsigához.

— Ugyan uram, gondolhatok-e én arra; — felele ő.

— De bizony gondolhatsz . . . azaz mégse . . . a hogy vesszük . . . Ejh! a hogy vagytok úgy vagytok, semmi közöm hozzá; hanem én már éhes vagyok. András!

— Parancs!

— A reggelit itt fogjuk elkölteni . . . Te ökor! . . .

III. György angol király palczáját, hogy mered tovább lökni, ha eltörök, kevés az éle . . .
— Jelentem alásnan, nem láttam ezt az ő felsége firkossát, de hát zavadzál, ugy szét van itt minden mint egy botos kamarában, nem esoda, ha minden pillanatban bele esetlünk-botlunk valamibe.

— Hát miért nem tartod rendben?

— Jelentem alásnan ordrét kapván, hogy ne nyulnék semmihez, s bizony, ha csak a lábam elé nem kerül, megsem érintem.

— Igaz, kelmed ügyetlen . . . No, nézd, nézd a vén bolondját; Nilson esizmait kisubiezkolta.

— Én azt hittem, hogy a mienk lévén, tisztességes börbe bujtattam vala, olyan sárga volt mint ha subiezk helyett safránnyal lett volna kifényesítve.

— Hát te még soha sem láttál sárga esizmát.

— Láttam biz én, de a mienk mindig subiezkos lévén, olyan formán gondolkoztam, hogy ezt is jó léssen befeketíteni.

Ezen szóváltás az alatt történt, míg András a reggelhez terített az ebédlőben. Zsiga pedig szobájába ment s hegedülni kezdett.

Édes-bús hangok jöttek ki ujjai alól, valami hasonló a csalogány enékehez, a párjavesztett vadgalamb turbékolásához. Majd átsapott a legszilajabb futamokba, majd ismét visszaesett a mélabus, fájdalmas, szivreható dallamok régióiba, míg végre zokogó accordok fejezék be játékát.

A gróf, én és András nem mertünk szöllani a játék alatt, csak a gróf érinté meg gyöngyén vállaimat s e szavakat sugá fülembre: „szerelmes a fin.” Elvörösödtem, mintha éreztem volna, hogy az én verseimet is olvasta, miket az éjjel írtam.

A mint Zsiga elvégezte, a gróf átment s még egyszer eljátszatván Zsigával, a zongorához ült, s meglepő ügyességgel, zenei érzékének s emlékező tehetségének másod ízben fényes tanujelét adván, utána játszott a darabot, mit rögtön kottára akart tenni, de András szokásos többes számával figyelmeztette, hogy reggelink meghül, tehát tanúságosabban léssen későbbre halasztani a körmölést.

Csakugyan asztalhoz ültünk. A thea után szivarra gyujtva az ebédlőben maradtunk ketten, Zsiga és én, míg a gróf nekifeküdt a kottáznak.

— Áááh! be keveset aludtam . . . alig birtam behanyni szemememet egész éjjel, szüntelenül a fejemben zsidobogtak ezek a hangok. Igaz, hát te hogy aludtál?

— Kitűnően, barátom, feleltem . . . áááh áááh kontrázzgattam neki.

— Te Béla! kedves leány az a Bertha.

— Csupa szellem, kifogyhatatlan eszevögő.

— Én inkább mély érzelműnek, ábrándozónak találtam, legalább ugy vettem ki.

— Ohó! sőt ellenkezőleg: vidor, eleven, játszi. Tökéletesen elhódított kedves mosolya, s ha reám nézett nagy csillogó fekete szemével, majd bele szédültem. Ilyenkor arany haja körül fényes glória jelent meg, mely valami istenséget köleszöntött neki lelkemben.

— Te félbeszélés barátom, hiszen szemem a legszébb buzavirág-kék szín, s haja hollófeke, mely néha

valami kékes árnyalatba megy át. Oh! azok a hajfürtök' melyek csábos árnyban övezik tündéri arcját, képesek volnaik eszemet venni.

— No már engedj meg, de kissé beboroztál, s ez elvette látásodat, hisz haja le van vágva, de így sokkal szebb, kedvesebb, mintha — mint te képzeled — fürtökben omlana vállain.

— De hát kiről beszélsz?

— Lelkemre, különös kérdés! Hát Anikórol beszéllek . . . de nini, hisz te . . .

Egymásra néztünk s elkaczagtuk magunkat. No ha a gróf hallotta volna, mint dicsértük egymás rovására eszményképeinket.

— Te Béla! szólt aztán Zsiga. Te szerelmes vagy!

— Te Zsiga! — tromfoltam vissza. Te szerelmes vagy!

— Nos igen, barátom, igazad van. Én nem tudom, de oly különös érzetnek lettem rabja, minőt még sohasem tapasztaltam magamon. Elfeledek miatta az egész világot, nem törődöm senkivel . . . összes gondolataimmal nála vagyok, semmi más nem érdekel . . . Eddigi ábrándjaim mind megsemmisülnek az egyért, mely — érzen örök marad: dicsvágy, önértzet, hála, barátság érzete, mind eltörpálnék mellette . . . Csak ez adhat örök üdvöt vagy örök kárhozatot . . . Pedig édes Istenem . . .

— Ne oly messze Zsiga, légy józan s gondold meg, hogy vágyainkat korlátoznunk kell, lám! Te őrjöngni látszol.

De, mit tegyek, mikor ezigány létemre meg fog vetni, s érzelmeimet ki fogja gunyolni . . . Hát! Igen . . . ma nekem még egyéb teendőm van. Igazad van a becsület az első. Lelövöm mint egy kutvát vagy leszurom, egyenesen a szívet szurom keresztül. Tudod-e? hogy igen művelt s kedves társalgónak s érdekesnek találta daczára, hogy engem oly igen megsértett.

No majd érdekesebbé teszed, ha orrával megrövidited.

— Ohó! szíve kell nekem. Vagy ő vagy én. Megtanitom, hogy a ezigány is tudja ugy forgatni a kardot, mint egy ilyen sehonnai himpellér. Kisérleljünk meg egy pár vágást.

Már ekkor eddig elfojtott szenvedélyes dühe nem ismert határt s én előre is féltem, ha a párbaj színhelyén így viseli magát, roszevége lesz. Késével egy pár forgást tett a levegőbe, s azt az asztalon levő thea készületének döfte, mely benmaradt tartalmával a földre zuhant.

Ez kijózanította s fölkel.

A gróf már kész volt a kottázással s szintén szivarra gyujtva visszajött. Meglátván a feldöntött thea kannát kérdőleg nézett reánk.

— Kissé heveskedtem — mondá Zsiga.

— Teringgettél! mily erős, egyetlen porczikája sem esorbult vagy tört el — szólt a gróf, midőn András felemelé az ezüst maszív művü edényt. „Ezt Garibalditól kaptam ama két vikarddal együtt” — folytató — „nézzek! Ekkor felvéve az egyik kardot s neki rohant a kályhának s a kardot annak vas aljzatához döfte. A kard a helyett hogy eltört volna, mint várni lehetett, hegyétől markolatáig hajlott meg, s midőn levette arról, ismét előbbi állásába ugrott vissza.

„Szeretném meg kísérteni azon a hetyke uracson, ki tegnap kellemetlenkedett ott, Barthayéknál.

— Ha meg engedi, uram, meg fogom én tenni — szólt közbe Zsiga.

— Derékűl van fiam segéded leszek. Csak az orrát duplázd meg, hogy szemtelen arca legalább nevetéséges legyen. Nem de, fiam, — szólt hozzám — ön is segéde lesz, szó sines róla. Még délelőtt kihívjuk, én hívom ki. Igen hát mit bámulsz vagy tán nem tudsz vívni. Lássuk csak! Föld az a másikat.

Zsiga rendkívül hideg vérrrel állásba vette magát szem előtt tartva a vivás legszorosabb szabályait. András a markába nevetett, kezeit dörszölé s mosolyogva tekintett és a fejével intett, hogy figyeljek.

Egy pár sikertelen czélvágás után a gróf, ki támadott helyeslőleg intett fejével s így szólt:

— No, fiam most ide figyelj. Ezzel a vágással a világon a legszebb orrból is kettőt csinálsz, ugy hogy könnyezik majd bele a tulajdonosa. Ekkor kardjával a Zsiga jobb válla felé intezett egy vágást majd hirtelen vissza kapván kardját alulról fölfelé suhnutva vele egyenesen az arc előtt villant meg a kard hegye, de Zsiga egy gyors mozdulattal kiütötte s gróf kezéből a kardot.

— Micsoda? András?

— Igen, tudják vágásunkat, magam tanítottam, míg Londonban voltunk; de tud ő még mást is, az ellen pedig nincs perir; egy, kettő — mutatá ujjával, aztán zsupsz, vége van, csak az orvos segít.

— No így nem féltlek.

— Jöjjön fiam, menjünk.

Hegyi még hálókabátban volt és kártyázott két kiélt képű, fiatal emberrel.

A gróf előadta látogatása okát, s miután én előre boesáttottam, hogy a kihívás el nem fogadása esetében barátom kész bármely ily esetben előfordulható eszközt felhasználni, hogy reá kényszerítse, Hegyi így szólt:

Ha annak az urnak, oly nagy kedve van vélem verekedni, nem bánom, készen vagyok bármikor.

A feltételeket csakhamar megállapítottuk azon urakkal, kik nála voltak, s kik rögtön segédeül ajánlkoztak; tehát kardra és másnap reggeli 8 órára a redoute egyik földszinti termében lett a párbaj ideje és helye megállapítva.

Elhagyva őket a gróf, kérde, ha visszamegyek-e Zsigához, mert ő neki még dolga lesz a városban, s így kocsiját szivesen rendelkezésem alá boesátja.

Mentegetőzve köszöntem meg szivességét s okul híván fel, hogy még a háziakat kell üdvözölnöm, itthon maradtam.

A gróf elhajatott, azon reményének adva kifejezést, hogy ebéd után hozzájuk megyek.

(Folytatása következik.)

Közgazdaság.

Miképen lehet a burgonyát betegségek ellen megoltalmazni.

A statisztikai adatok bizonyítása szerint egyedül Európában a burgonya-betegségek következtében előidézett veszteség száz- és száz millió forintra rug.

Pedig be van bizonyítva, hogy a burgonyának rendszeres védelme által az majdnem teljesen megóvható a betegségek ellen.

E módszer általánosságban megismertetni végtelenül fontos mind az egyesekre, mind a nemzetgazdaságra nézve, mert oly óriás töké megóvásáról van szó, melyet a művelés jelenlegi módja teljesen veszni hagy.

Mit kívánunk tehát a földművestől, hogy mind a maga, mind a társadalom számára ily végtelenül fontos nyereséget biztosítson.

Valóban oly esekélység ez, hogy szinte megdöbbenünk annak hallatára. Először azt kívánjuk tőle, hogy fordítson egy órányi figyelmes és értelmes olvasásra, hogy megtanulja, mit kell tennie.

Másodszor a nagy gazdaságokban másféle védelem alkalmazását, mint milyen jelenleg használatban van.

Kis gazdaságokban a módszer alkalmazása semmi rendkívüli kiadást nem igényel. Sőt azonfelül még előkészítő munkálatokra sincs szüksége, hogy a jelzett módszert alkalmazhassuk, mert az igen könnyű. Aki megérti, tudja is alkalmazni.

A burgonya-védelem egész rendszere az itt következő néhány pontba foglalható össze.

1-ször. A talajt oly módon kell megdolgozni, hogy az igen laza legyen, a mi sokkal jobb, mint a hantós föld.

2-or. Azon sorok, melyekbe a burgonyát elültetjük legyenek egymástól legalább 78—80 centiméternyire. Rendszerünk ugyan nem kíván okvetlenül nagy távolságot, de ha kissébbet alkalmazunk, a burgonya védelmére felkapált föld nem nyújt elegendő oltalmat a növénynek, ha nagy burgonyát használunk ültetésre, úgy az ajánlott rendszer következtében a burgonya-szűret mennyiségre nézve nem veszít semmit. Rendes nagyságu burgonyát használva sűrűbben ültethetjük azt a sorba.

3-or. Az első kapálás halmoeskái legyenek laposak, magasságuk vagy 11 centiméter. Ha jönnek látjuk, lehet a lapos halmoeskákat ismételni.

4-or. Az oltalomra szolgáló kapálás történjék meg, mielőtt a betegség nyomai a leveleken láthatók. Ha aratáskor még nem tűnnek fel e nyomok, úgy be sem kell azokat várni, rögtön kapáltassunk.

5-ör. Az oltalomra szolgáló kapálás csak egy oldalról történjék, s a halmoeska a kapálás oldalán igen meredek legyen, teteje azonban eszesos. Azon talajréteg, mely ily módon a burgonyát takarja, 13—14 cm. lesz, de még alászállva is 10—11 cm. marad. A kapálással egyidejűleg a burgonya leveleinek az ellenkező oldal felé esekély lehajlást adunk, úgy-hogy azok félig-meddig álló helyzetbe jutnak.

6-or. Kissebb gazdaságokban a lapos és az oltalmul szolgáló halmoeskákat kapa vagy ásó segítségével készítjük: nagy gazdaságokban azonban, melyekben nagy területen természetik a burgonya, e célra szolgáló ekét kell használni, mely az általunk kifejtett rendszer szerint készült.

7-szer. Annak kikerülésére, nehogy a burgonya kiadás után a betegség kifejlődjék, a burgonyát esakis valamennyi levélnek leszáradása után három héttel kell kivenni.

8-or. Miután a leveleket levágtuk, vagy letéptük, mit a burgonya-szűret érdekében csak akkor szabad tennünk, ha már azok igen hervadtak, úgy hat nap alatt be lehet fejezni a burgonya kiszedését, a nélkül, hogy kitegyük a kiszedés alkalmával előálló betegségnek.

A rendszer lényeges pontja tehát abban áll, hogy védelmi kupacokat adjunk a burgonyának.

Ugyanis a betegség egyetlen oka a „peronospera infestans“ nevű gomba, mely nyaranta szentes foltokat alkot a krumpli levelein. E gombát az esővíz lemossa a földre sőt be a talajba, s a spórák a gumókra ülnek, hol kiesiréznek millió meg millió számban, a csirák átfurják a gyümölcs héját, belseje pedig barnás színt kap, míg végre teljesen elrothad. E gomba-spóráknak a földbe behatását esakis az által lehet megakadályozni, ha az eső víz nem hat közvetlen a gyümölcsre, vagy legalább nem oly sebességgel, hogy e spórákat is magával vihesse.

Hivatalos közlemények.

Árlejtési hirdetmény.

5159/1882. — A rimaszombati kir. ügyészség által f. év augusztus 8-án 4215. sz. a. kibocsájtott hirdetmény folytán

a rimaszombati és pelsüezi központi — valamint a rozsnói, tornallyai, rimaszécsi és nagyrozei kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott rabok és foglyok élelmezésének 1883. évi esetleg 3 évi biztosítása tárgyában, f. évi szeptember 18-án megtartott árlejtés eredménye az ajánlatok túlmagasága miatt felsőbb helyen elutasítván, ez okból a fent megnevezett fogházakban letartóztatott rabok és foglyok 1883. évi esetleg 3 évi élelmezésének biztosítása tekintetéből újabb árlejtési határmápol Rimaszombtatban a kir. ügyészség hivatali helyiségében 1882. év október 23-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzetik s arra a vállalkozni kívánók f. é. augusztus 8-án 4215. sz. a. kelt árlejtési hirdetményre utalólag oly hozzáadással hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a rimaszombati kir. ügyészségnél és a fent-érintett kir. járásbírósioknál megtekinthetők. Rimaszombtatban, 1882. október 7-én.

Ján János, kir. ügyész.

Piaczi árak: Rimaszombtat, 1882. okt. hó 20-án tartott orsz. vásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	hectoliterenkint.		méte rmázsánkint.	
Buza	6.70	6.30	8.30	8.00
Feles	5.—	4.80	6.20	—
Rozs	5.—	4.70	6.20	6.—
Árpa	4.—	3.60	5.80	5.50
Zab	2.50	2.30	6.—	5.70
Kukoricza	—	4.—	—	—
Bab	—	—	—	—
Kása	—	—	—	—
Burgonya	2.—	1.60	—	—
Széna, kötött	—	—	—	—
Takarmány szalma	—	—	—	—
Alom-szalma	—	—	—	—
Zsúp-szalma	—	—	—	—

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

Alólirotnál 200 darab 2 éves körtve-óltvány (Lukácsiról) darabonként 20 krával, jeltáblácskával 25 krával megrendelhető.

Bátka, 1882. okt. 20.

Demeter Lajos ref. tanító.

Hirdetmény.

A recskei malom, az 1883-ik év április hó 24-től egymásután következő három évre bérbe adandó. — A föltételek iránt értekezhetni alólirotnál Szentkirályon u. p. Bánréve.

3—4

Czikora János, haszonbérlo.

Hirdetmény.

Van szerencsém tudomására hozni a t. közönségnek, miszerint bécsi vásárlásaimból haza érkezvén, roppant tömeges és nagy vásárlásaim folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy **ujjonnan berendezett szép és nagyválasztéku raktáramat bámulatos olesó árak mellett** tisztelt vevőimnek rendelkezésükre boesáthatom; és egyszersmind fölkérem, engem becses látogatásukkal megtisztelni, hogy valamint az áruk jószágáról, úgy annak bámulatos olesóságáról is személyesen meggyőződni méltóztassék. Raktáramban kapható a legjobb és a legdivatosabb **kozczás és sima ruha-kelmék**, a legujabb diszszel, ugyszintén **vattmol, moldon, scheviot és téli foule-szövetek**. **Kalmuk, barchet** és más divatos **ruha-barchetok, pique és zsinórozott-barchet, a legfinomabb téli kendőket** minden nagyságban és **bámulatos olesó árak mellett** árusítom el: minden szélességű **alapin, terno és szines casemirok, ripsz, lüszter** és sok más **ruhakelmék dús választékban, indigó, cretonok, karton és szaténok, fekete faille, fekete és szines noblesse és atlaszok**, továbbá a legjobb gyártmányu **schiffonok, szileziai creasz- és rumburgi vásznak** minden szélességben, **oxford, kanavász és anginettek** minden színben, **törülközők, asztalkendők, szines abroszok csemege kendőkkel**. **Gobelin és ripsz ágy- és asztalterítők, cachemir és szatin paplanok, fehér csipke, moll és kreton-függönyök**. **Jute szövet butor-kelmék, futó-szönyegek és lópokróczok**, kiváló nagy raktárt tartok urak számára **kész fehérneműekből**, végre bátorkodom ajánlani a legujabb divatu **brünni és francia gyapju szövet** raktáramat, melyekből kívánatra kész **férfi és fiu öltönyök** elkészítését szabóm által, jótállás és kedvező feltételek mellett magamra vállalom.

A nagyérdemü közönség becses pártfogásába magamat ajánlva maradtam
Rimaszombtat, 1882. október 15. mély tisztelettel

Engel Adolf.

2—4

Érc- és fakoporsók főraktára

Raktár: Cserencsényi-utca Samarjay József ur házában.

Lakás: Losonczi-utca 16. sz. a. (saját ház.)

Alólirott tisztelettel tudatom mindazokkal, kiknek szomorú kötelességük drága halottaikat tisztességes módon eltakarítani, hogy a fentemlített raktáramban minden e szakmába vágó tárgyak: érc- és fakoporsók, (a legdiszesebbtől a legegyszerűbbig), szemfedők, párnák, selyem perkailepedők, virágok, koszorúk, különféle színű és szélességű koszoru-szalagok, gyász-fátyolok, gyertyák stb. stb. nagy készletben tartatnak és a legjutányosabb árak mellett szerezhetők meg.

Kivánságra temetések teljes elrendezését is felvállalom.

Midőn ezen vállalatommal e vidék egy rég érzett hiányát pótolom ki; tettem ezt azon számtalan felhívásnak következtében, mely évek óta hozzám intéztetett. Ennélfogva felkérem mindazokat, kiknek ily szomorú kötelesség osztályrészül jut, adandó alkalommal megbízásaikkal tiszteljenek meg.

Végül nem mulasztom el felemlíteni, miszerint fötörekvésem oda irányul, hogy t. vásárlóimnak a gyors kiszolgálattal mellett jutányos árakat biztosíthassak.

Rimaszombtat, 1882. szept. 16.

Teljes tisztelettel

4*

Hollósy József, temetés-rendező.

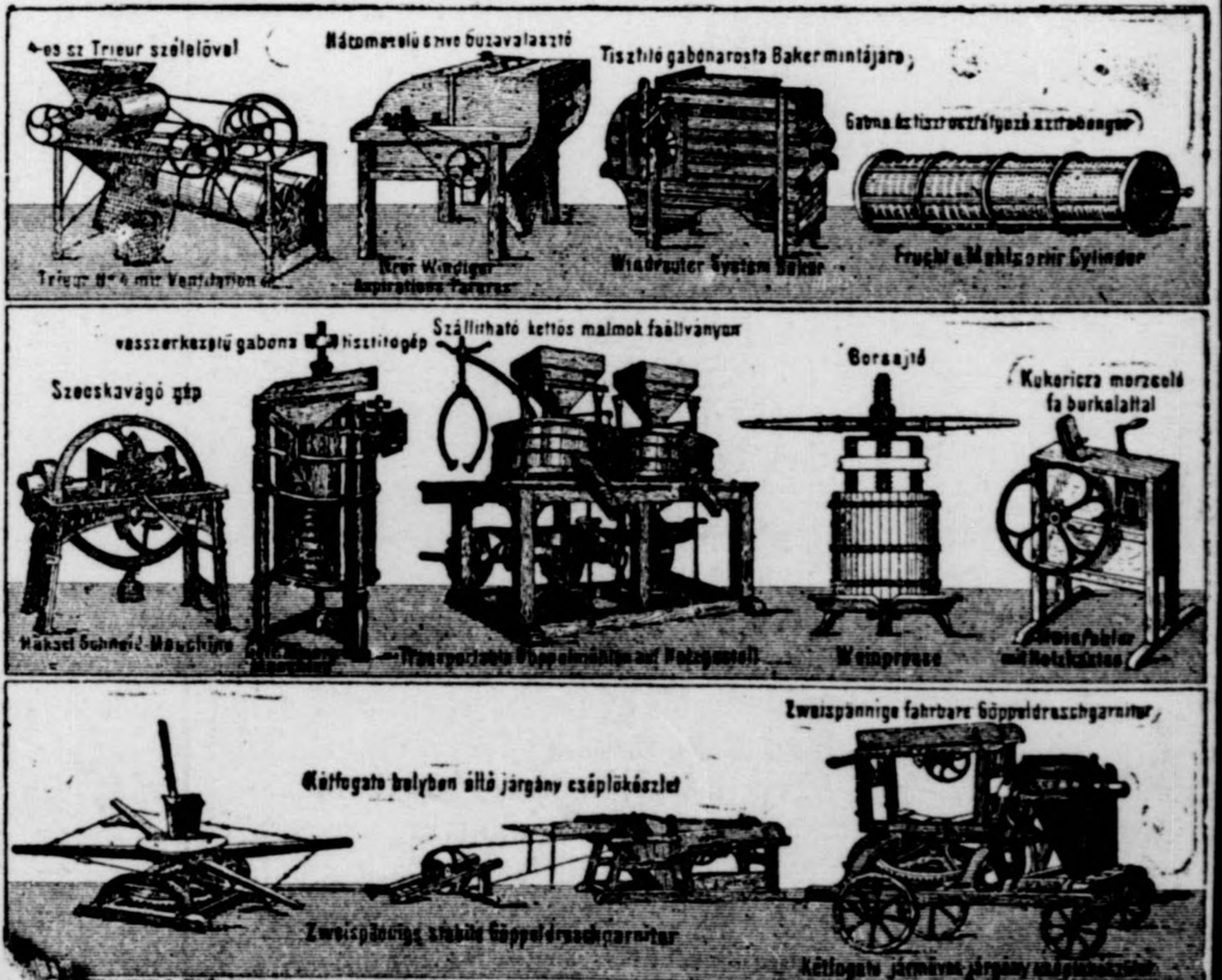
GUTJAHR és MÜLLER

(ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER.)

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
Budapestben: a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint: **Trieurok gazdasági számára:** Járgány-csöplőgépek. Szelelő-rosták. Kukoricza-morzsolók

Szeeskavágók és Borsajtók. **Különlegességek malmok számára:** Dupla malmok. Malom trieur-hengerek. Gabona-osztályozó hengerek. Koptatógépek. Daraválasztógépek. Tarárok (Detacherok.) **Malom-alkatrészek:** u. m. Transmissiók. Szijskerekek. **Rostalemezek:** Csöplőgéprosták. Liszthengergsziták. Koptató-lemezek. Ráspoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 20—30
Gyári raktár és képviselőség: Rimaszombtatban **SOJKA JÁNOS** urnál.